

BEN FURMANS

KIDS' SKILLS

1) Kennismaking met de methodiek :

Doelen van kids' skills :

- methode die kan worden ingezet bij alledaagse en bij ernstige problemen
- makkelijke methode , toepasbaar in verschillende settings
- methode die goedkeuring van kinderen heeft en gewaardeerd wordt door ouders
- methode die leidt tot betere relaties. Gebaseerd op een visie waar niemand de schuld krijgt van de problemen rond kinderen, maar waarin juist iedereen wordt gezien als een potentiële hulpbron.
- De focus ligt niet op het zoeken naar de oorspronkelijke oorzaak van een probleem , wel op wat moet/wil het kind leren. Het is een methode waarmee kinderen op een positieve constructieve manier problemen overwinnen door nieuwe vaardigheden te leren.
- Kinderen worden in deze methode beschouwd als rechtmatige partners.
- Er wordt vanuit gegaan dat de belangrijkste sleutels voor het vinden van oplossingen in de cliënt zijn handen liggen.

2) Paspoortoefening

(Uit: "Het Spel van oplossingen" Insoo Kim Berg & Therese Steiner p106-107)

Plak of schrijf op de **eerste pagina**:

1. Een foto van het kind (die u met uw digitale camera in de spreekkamer hebt genomen).
2. Een persoonsbeschrijving: kleur van de ogen en haar, gewicht, een speciaal kenmerk of speciale feiten (zoals vlechtjes, dreadlocks, een paardenstaart of speciale kleren of schoenen).
3. Geboortedatum
4. Favoriete activiteiten

5. Favoriete muziek
6. Favoriet eten

De eerste pagina is een persoonlijk assessment. Vaak willen kinderen deze feiten graag in verschillende kleuren neerschrijven, er kleine tekeningen bij maken of de eerste pagina met speciale stickers of emblemen illustreren.

Op de **tweede pagina** staat wat het kind al heeft geleerd. Deze pagina helpt goed bij de verduidelijking van de vaardigheden van het kind.

1. Vraag het kind om de eenvoudige dingen die het heeft geleerd zoals wandelen, aankleden, het bed opmaken, zwemmen, basketbal spelen, meehelpen met de afwas, voor broertjes en zusjes zorgen.
2. Vraag naar de interactionele vaardigheden zoals vrienden kunnen maken, een vriend hebben verdedigd toen iemand hem bedreigde, kunnen weglopen als iemand het kind uitscheldt.
3. Vraag naar de basisvaardigheden op school zoals: getallen kennen, het alfabet kennen, kunnen lezen, zingen, weten hoe geduldig in de rij te wachten, op je beurt wachten, beleefd zijn tegenover volwassenen, een muziekinstrument bespelen, kunnen fietsen, kunnen tolleren, enz.
4. Vraag naar de vaardigheden van het kind thuis, zoals: boterhammen smeren, een ei koken, je schoenen poetsen, je kleren ophangen of opvouwen, de handdoeken van de badkamervloer oprapen, de vaatmachine leegmaken, de vloer dweilen, je schoenen voor de deur weghalen.

De tweede pagina moet een hele lijst vol vaardigheden duidelijk maken en illustreren. Kinderen zijn vaak verbaasd over de lange lijst van dingen die ze kunnen. U kunt enige tijd met het kind praten over wat makkelijk te leren was en wat moeilijker, en hoe het heeft geleerd om in bepaalde vaardigheden goed te worden.

Op **pagina drie** staat vervolgens wat het kind zou willen bereiken en welke soort vaardigheden die op de tweede pagina staan, zouden kunnen helpen om deze nieuwe vaardigheden onder de knie te krijgen. Vraag het kind wat het over een week, een maand of twee maanden graag aan pagina twee toe zou willen kunnen voegen. Het kan zijn dat u zorgvuldig moet luisteren en observeren, opdat u het kind niet forceert om teveel van iets te willen bereiken wat het maar moeilijk kan bereiken. Vraag het kind wat de ouders, de leraar, of andere volwassenen zouden kunnen doen om te helpen. Vaak komen kinderen alleen al door het volgen van deze procedure naar voren met een duidelijk idee over hoe ze de volgende stap gaan nemen.

15 STAPPEN VAN KIDS' SKILLS

De methode van kids' skills is opgebouwd uit 15 stappen. Tot zolang je de methode niet helemaal onder de knie hebt, wordt aangeraden om de verschillende stappen ook in deze volgorde te doorlopen. Naarmate je meer vertrouwd bent met de methode kan hier meer flexibel mee omgaan.

STAP 1 : PROBLEMEN VERTALEN IN VAARDIGHEDEN :

Kids' skills gaat uit van het idee dat de problemen waarmee een kind geconfronteerd wordt het best kunnen worden opgelost door het kind een specifieke vaardigheid te laten leren. We praten niet over problemen maar over vaardigheden die kinderen willen leren. Dus het gaat niet over het ophouden met iets dat verkeerd is, wel over leren het goede te doen. Deze manier van kijken, denken en handelen , maakt ouders en kinderen sterker gemotiveerd om aan de slag te gaan.

Vb: niet : niet vervelend doen wel : leren onderhandelen

 Niet : ophouden op liegen wel : leren om feiten en fictie te onderscheiden

Complexe problemen kunnen we opsplitsen in verschillende onderdelen en die onderdelen 1 voor 1 vertalen in te leren vaardigheden.

STAP 2 : HET EENS WORDEN OVER DE VAARDIGHEID DIE GELEERD MOET WORDEN

Het probleem met het kind bespreken en het eens worden over de vaardigheid die het gaat leren. De methode kids' skills gaat er vanuit dat je eerst een gesprek hebt met de volwassenen , zonder het kind , waar je het probleem bespreekt en zoekt naar de vaardigheid die geleerd moet worden en dat je nadien een gesprek voert met het kind en de ouders waarin je het kind meeneemt in dit proces. Wij willen er voor pleiten om direct te starten met een gesprek waar het kind bij betrokken is en waar het kind erkent wordt als partner om de keuze te maken, welke vaardigheid het gaat leren.

Je kan kids' skills ook toepassen in een groep of in een gezin. Het is voor een kind gemakkelijker te accepteren dat hij een vaardigheid moet leren wanneer alle andere kinderen van de groep of in het gezin eveneens een vaardigheid leren.

Je kan kinderen elkaar laten helpen zoeken naar een vaardigheid die ze willen leren. Kinderen kennen elkaar immers meestal heel goed.

STAP 3 : DE VOORDELEN VAN EEN VAARDIGHEID ONDERZOEKEN

Bij deze stap is het de bedoeling om een uitgebreide lijst van voordelen verbonden aan het leren van de vaardigheid, te verzamelen. Het mogen voordelen zijn voor het kind zelf maar ook voor anderen. Hoe meer voordelen een kind erin ziet om iets te leren, des te sterker is zijn motivatie. Het meest interessant is het om deze oefening ook met het kind en de ouders (of het gezin) samen te doen.

Belangrijk hierbij is dat je vooraf checkt of het kind de term 'voordeel' snapt. Varianten zijn : 'wat levert het op ? wat zou er anders/beter/leuker zijn ? Wat maakt dat het nuttig is voor jou ?

STAP 4 : DE VAARDIGHEID EEN NAAM GEVEN

Het idee is om een naam voor de vaardigheid te vinden. Kinderen zijn hier vaak creatiever in dan volwassenen. Ze vinden hun inspiratie bij helden (van Tv of strips) of bij anderen die de vaardigheid die ze willen leren, bezitten.

Vb. luistervaardigheid = hondenvaardigheid, omdat honden heel goed moeten luisteren

Als het niet lukt , kan het helpend zijn om eerst de volgende stap te nemen, namelijk het kiezen van een totemfiguur, en dan komt er vaak spontaan een naam voor de vaardigheid.

STAP 5 : EEN TOTEMFIGUUR KIEZEN

Laat het kind een dier of andere figuur kiezen die helpt bij het leren van de vaardigheid. De totemfiguur kan een dier, een stripfiguur of een ander held(in) zijn, die het kind voor zijn gevoel de kracht geeft om de vaardigheid te leren. Voor kinderen is dit een vrij vanzelfsprekend iets , cfr. Denkbeeldige vriendjes.

De functies van de totemfiguur :

- Ze kunnen de kinderen eraan herinneren dat ze hun vaardigheid moeten oefenen
- Ze kunnen de kinderen meer zelfvertrouwen geven dat ze die vaardigheid kunnen leren
- Ze kunnen als deskundige voor het kind optreden en advies geven
- Ze kunnen kinderen aan hun vaardigheid herinneren als het ongewenste gedrag terugkomt
- Ze kunnen delen in de succesgevoelens van het kind
- Ze kunnen kinderen de kracht geven om te blijven oefenen tot ze de vaardigheid beheersen

Zoek een manier waarop de totemfiguur visueel/aanwezig gemaakt kan worden , vb. op kids' skills poster, of kaartje voor op bank in school,.....

- tot ze de vaardigheid beheersen

Zoek een manier waarop de totemfiguur visueel/aanwezig gemaakt kan worden , vb. op kids' skills poster, of kaartje voor op bank in school,.....

STAP 6 : SUPPORTERS WERVEN

Laat het kind een aantal mensen vragen om supporter te worden. Supporters kunnen het kind op verschillende manieren helpen, bv door :

- Het kind te stimuleren door te zeggen dat het een goede beslissing is geweest om die specifieke vaardigheid te gaan leren
- Het kind zelfvertrouwen te geven dat het die vaardigheid kan leren door het kind voor te houden dat zij vertrouwen in hem hebben
- Het kind te bewonderen wanneer het vooruitgaat of van zijn vaardigheid blijkt geeft
- Het kind weer op het goede spoor te helpen wanneer het een vaardigheid tijdelijk vergeet of kwijt is.
- Te delen in de vreugde van het kind wanneer het succes heeft of vooruitgaat

Supporters betekenen heel veel voor een kind. Kinderen zijn veel meer gemotiveerd om een vaardigheid te leren wanneer ze weten dat er mensen zijn die heel graag willen horen dat ze goed vooruitgaan en die ervan uitgaan dat het hun zal lukken. Wanneer we kinderen laten aangeven wie zij als zouden willen vragen om supporter van hen te zijn, komen ze vaak met een hele lijst.

Supporters zijn meestal mensen die het kind goed kent of met wie het bijna dagelijks contact heeft. Dit kunnen volwassenen zijn maar ook leeftijdsgenoten.

Soms willen kinderen iemand die overleden is, in hun supporterkring opnemen. Kinderen vatten dood niet als iets definitiefs, ze denken dat overledenen in een andere wereld hun bestaan verder zetten. Van daaruit is het heel normaal om ze als supporter in te zetten.

Bij ouders die gescheiden zijn, en waar 1 van de ouders aan de slag wil met het kind rond een vaardigheid, kan het van cruciaal belang zijn om de andere ouder hierbij te betrekken als supporter.

STAP 7 : MEER ZELFVERTROUWEN GEVEN

Laat het kind meer vertrouwen krijgen dat het de vaardigheid kan leren. Wanneer het kind ziet dat andere mensen ervan overtuigd zijn dat het zijn vaardigheid zal kunnen leren, raakt het daar zelf ook van overtuigd.

Het is niet voldoende om tegen het kind te zeggen ' ik denk wel dat jij dat zult leren' we moeten daar ook bij vertellen waarom we dat vinden en tegen het kind zeggen wat we bij hem hebben opgemerkt waardoor we ervan overtuigd zijn dat het die vaardigheid kan leren.

Enkele voorbeelden van redenen die mensen kunnen geven wanneer ze hun vertrouwen in een kind rechtvaardigen :

- Het is je al eerder gelukt
- Je bent de laatste tijd goed vooruitgaan
- Je hebt in het verleden ook andere moeilijke dingen geleerd
- Je bet zo dapper/slim/vastbesloten....
- Je begrijpt hoe belangrijk dit voor je is

Andere , originelere redenen :

- Jij bent bijna net zo sterk als superman !

- Ik ga ervan uit dat jij dat wel leert want ik zie dat aan je ogen !

STAP 8: PLANNEN MAKEN OM HET TE VIEREN

Maak samen met het kind vooraf een plan hoe je het gaat vieren wanneer het de vaardigheid beheerst. Door vooraf te plannen , krijgt het kind de boodschap dat het de vaardigheid kan leren. Dus het draagt bij aan het vergroten van hun zelfvertrouwen en het is een aanwijzing dat de volwassenen er vertrouwen in hebben dat zij zullen slagen.

‘vieren’ staat voor elke gebeurtenis die georganiseerd wordt ter ere van kinderen die zich de vaardigheid eigen hebben gemaakt die ze gingen leren. vb. echt feestje zoals verjaardagsfeestjes, uitstapje met het gezin,.....

Het kan zijn dat het kind niet wil ‘vieren’ omdat ze het kinderachtig vinden of omdat er een zekere schaamte in het spel is omdat ze die vaardigheid niet eerder hebben geleerd. In die situaties kan je op zoek gaan naar iets anders wat voor hen een beloning is, wanneer ze de vaardigheid hebben geleerd.

STAP 9 : DE VAARDIGHEID OMSCHRIJVEN

Laat het kind zelf vertellen en voordoen hoe het zich zal gedragen wanneer het de vaardigheid beheerst. Niet alleen wat doe je niet, maar vooral : wat doe je dan wel. Dit kan door verschillende manieren van rollenspel.

Helpende vragen:

- Wondervraag
- Wat doe je anders?
- Hoe gaan de anderen zien dat jij deze vaardigheid hebt geleerd?
- Hoe gaan anderen reageren ?
- Op welke momenten/in welke situaties gaan we de vaardigheid zien ?
- Wat doe je nog meer ?
-

STAP 10: NAAR BUITEN TREDEN

Laat mensen weten welke vaardigheid het kind aan het leren is, zo kunnen zij het kind stimuleren. Het praten over vaardigheden leren is makkelijker dan praten over problemen (dit geldt zowel voor ouders als voor kinderen). Het centraal stellen van vaardigheden heeft een gunstig effect op de manier waarop volwassenen met kinderen omgaan.

In veel gevallen is het ruim voldoende als de familie weet dat iemand bezig is om een vaardigheid te leren. Als basisregel geldt dat we, wanneer het probleem openbaar is en

iedereen weet er toch van, moeten overwegen om het leren van de vaardigheid dan eveneens openbaar te maken.

Het kan o.a. via het vaardighedenboekje of via internet.

STAP 11: DE VAARDIGHEID OEFENEN

Spreek samen met het kind af hoe het de vaardigheid gaat oefenen. Als het oefenen resultaat wil opleveren, moet het regelmatig en over een voldoende lange periode. Vaardigheden uitvoeren en daarvoor door volwassenen bewonderd worden, zijn essentiële ingrediënten als je kinderen iets wil laten leren. Laat het kind zelf ideeën brengen voor het oefenen van de vaardigheid. Maak er een progressief leerproces van met kleine stappen, beginnend met makkelijke oefeningen.

Je kan gebruik maken van een succesdagboek wanneer in het 'echte' leven (niet in rollenspel) de vaardigheid wordt ingezet. Supporters kunnen hierin een rol spelen. Het ontvangen van complimenten van supporters, vergroot de motivatie.

Vb. van complimenteren : de driewerf hoera :

- 1) uitroep van verbazing : toon je bewondering
- 2) aanduiding van de moeilijkheidsgraad
- 3) verzoek om uitleg : hoe heb je dat klaargespeeld ?

Een andere manier van complimenteren die sterk werkt, is het complimenteren via via. Hierbij prijzen we het kind niet rechtstreeks persoonlijk, maar tegenover een derde terwijl het kind ons kan horen.

Bewondering tonen voor een kind werkt het best als alle mensen die dicht bij het kind staan hun krachten bundelen en dat samen doen. Dit is niet zo makkelijk als kinderen hun vaardigheid wel tentoonspreiden in de ene omgeving, bv school, maar nog niet in een andere omgeving bv. thuis.

STAP 12 : GEHEUGENSTEUNTJES BEDENKEN

Laat het kind zelf vertellen hoe het wil dat anderen reageren wanneer het zijn vaardigheid vergeet. Je kunt een uitglijder beter zien als een vaardigheid die even vergeten is dan als een probleem dat weer opduikt. Ook hier is de rol van de supporters weer heel belangrijk.

Een 'ongelukje' wordt gezien als iets dat je bij een leercurve kan verwachten. Leg aan kinderen uit dat dit een normaal onderdeel is van 'iets leren'. Gebruik voorbeelden van andere leerprocessen die ze doorgemaakt hebben. Het tekenen van een niet mooi lineair stijgende groeicurve, maar een curve met dipjes die wel omgaat, kan visuele ondersteuning bieden.

STAP 13 : VIEREN DAT HET GELUKT IS

Wanneer het kind de vaardigheid beheerst, is het tijd om dat te vieren (zoals gepland in stap 8) en het kind de kans te geven iedereen te **bedanken** die daarbij heeft geholpen.

Een kind heft zijn vaardigheid geleerd wanneer het zelf en ook anderen (supporters) vinden dat het die geleerd heeft.

Wat als een kind zijn vaardigheid niet leert:

- Of de vaardigheid is te groot of te ingewikkeld. Dan doen we er goed aan ze te splitsen
- Of de voordelen zijn niet duidelijk genoeg
- Of het kind heeft onvoldoende kansen gekregen om te oefenen
- Of de supporters/volwassenen ondersteunen niet voldoende

STAP 14 : DE VAARDIGHEID AAN ANDEREN DOORGEVEN

Stimuleer het kind om een ander kind de nieuwe vaardigheid te leren. De beste manier om iets te leren is door het iemand anders te leren. Dit verkleint de kans op terugval.

STAP 15 : OP NAAR DE VOLGENDE VAARDIGHEID

Kom tot overeenstemming met het kind over de volgende vaardigheid die het gaat leren. Het leven is voor kinderen eindelijk leren, en met elk dingetje dat ze leren wordt het voor hen gemakkelijker om nog meer te leren. Het leren van 1 vaardigheid geeft vertrouwen voor het leren van de volgende vaardigheid. Wanneer kinderen meerdere vaardigheden willen leren, starten we met 1 en zetten de anderen even in wacht, dit maakt dat we niet overspoeld worden door zaken waar we mee aan de slag moeten.